

Obvodní soud pro Prahu 7

Ovocný trh 587/14

112 96 Praha 1

ID DS: 2ndabz7

Sp. zn.: 29 C 260/2015

Žalobci:

1. **Natalie K.**, nar. XXX
XXX
2. **Pavel M.**, nar. XXX
XXX
3. **Jana P.**, nar. XXX
XXX
4. **Michal P.**, nar. XXX
XXX
5. **Jan R.**, nar. XXX
XXX
6. **Tereza S.**, nar. XXX
XXX
7. **Jiří Š.**, nar. XXX
XXX
8. **Jana T.**, nar. XXX
XXX

Zastoupení:

Mgr. Robertem Cholenským, Ph.D., advokátem
Bolzanova 461/5
618 00 Brno
ID DS: 764rs4p

Žalovaná:

Česká republika – Ministerstvo vnitra ČR, IČO: 00007064
Nad štolou 936/3
170 34 Praha 7
ID DS: 6bnaawp

Odvolání

žalobců č. 1 a 3–8 proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 5. října 2017, č. j. 29 C 260/2015-142,
podané podle ustanovení § 201 *et seq.* občanského soudního řádu
(dále jen „OSŘ“)

Elektronicky

Bez poplatku

Bez příloh

I. Rekapitulace

[1] Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 5. října 2017, č. j. 29 C 260/2015-142 (dále jen „*napadený rozsudek*“), bylo rozhodnuto o žalobě, jíž se žalobci po žalované domáhají náhrady nemajetkové újmy způsobené nesprávným úředním postupem Policie České republiky v souvislosti s konáním pochodu příslušníků sexuálních menšin *Prague Pride 2014*, a to tak, že žalobci č. 2 bylo zčásti vyhověno (výrok I), vůči žalobcům č. 1 a 3–8 byla žaloba zamítnuta (výrok II) a bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení (výroky III a IV).

[2] Neboť napadený rozsudek spočívá na použití nezákonně opatřeného důkazu, na nesprávně a neúplně zjištěném skutkovém stavu a na chybném právním posouzení věci, žalobcům č. 1 a 3–8 (dále jen „*odvolatelé*“) nyní nezbývá než podat proti němu v rozsahu výroků II a IV, jimiž jsou dotčeni,

o d v o l á n í

podle ustanovení § 201 *et seq.* OSŘ z důvodů podle § 205 odst. 2 písm. c), d), e) a g) OSŘ a navrhnout, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že žalobě vůči odvolatelům vyhová a přizná jim právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

II. Odvolací body

II.A Použití nezákonně opatřeného důkazu

[3] Soud I. stupně provedl a v napadeném rozsudku do jisté míry reflektoval důkaz záznamy tzv. neveřejných statusů žalobce č. 2 z internetové sociální sítě *Facebook*. Jak vyplynulo z výslechu svědka mjr. Mgr. Davida Jandy, tyto statusy byly získány operativními postupy, pravděpodobně tedy od policejního informátora, jenž předstíral vůči tomuto žalobci přátelství a získal tak k těmto neveřejným záznamům přístup.

[4] To je však postup, který Ústavní soud striktně reprobował a v nálezu ze dne 30. října 2014, sp. zn. III. ÚS 3844/13, ECLI:CZ:US:2014:3.US.3844.13.1,¹ jednoznačně postuloval (§ 50), že v těchto případech je třeba postupovat podle ustanovení trestního řádu o odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, což znamená, že pořízení a archivace takového záznamu vyžaduje předchozí soudní příkaz; ten však, jak svědek Janda při výslechu potvrdil, policie k dispozici neměla.

¹http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=3-3844-13_1

[5] Není-li přípustné použít určitý důkaz v trestním řízení, protože byl opatřen nezákonně, tím méně je pak možné jeho provedení v řízení občanskoprávním.

[6] Na okraj je arci dlužno uvést, že příslušné statusy neschválily v neprospěch žalobců, rozhodně z nich nevyplývalo, že by se žalobci chystali proti pochodu vystoupit násilně; to je však vzhledem k procesní nepoužitelnosti daného důkazu irelevantní.

II.B Nesprávně zjištěný skutkový stav a neprovedené důkazy

[7] Soud I. stupně v odůvodnění napadeného rozsudku uvedl:

„Ze zjištěného skutkového stavu vyplývá, že policie disponovala určitými informacemi o tom, že je ze strany tzv. »pravicových extrémistů« plánováno narušení daného pochodu (když současně soud zdůrazňuje, že pochopitelně ne každou osobu mající v úmyslu protestovat proti tomuto pochodu lze takto »škatulkovat«). Z výpovědi svědka mjr. Jandy je pak zřejmé, že jednotliví policisté speciální pořádkové jednotky (SPJ) sami na místě vyhodnocovali jednotlivé skupinky osob, přičemž následně byly vůči některým těmto osobám vydávány výzvy dle § 43 zákona s tím, aby nevstupoval[y] do trasy pochodu.“

[8] Jaké informace to byly, se však soud od žalované nedozvěděl – a ani dozvědět nemohl, protože žalobci měli v úmyslu proti pochodu (verbálně) *protestovat*, nikoli ho (násilně) *narušit*, tedy operativní poznatky, jimiž žalovaná i soud operuje, buď neexistují vůbec, nebo jsou nepravdivé.

[9] Vzhledem k tomu, že odvolatelům nebylo dovoleno k pochodu sexuálních menšin se ani přiblížit, nemohou dost dobře tuto skutečnost prokázat – dokázat, že žalobce určitý úmysl neměl, je druhem pojmově nesplnitelného důkazního břemene, protože jde o negativní důkaz, důkaz toho, že něco neexistuje nebo se nestalo – avšak přes opakované snahy se žalobcům nepodařilo přimět soud, aby žalovanou např. za použití pořádkových opatření donutil listiny, jež podle jejích procesních tvrzení měly tyto poznatky obsahovat, k důkazu předložit.

[10] Postup, kdy žalovaná podle svého tvrzení disponuje listinným důkazem, jež soudu nepředloží, avšak domněle ho nahradí výpovědí policisty, který jeho existenci potvrdí a obsah přetlumočí, je přirozeně frapantním porušením zásad dokazování v řízení před soudem, jež je vedeno zásadou přímosti, a nebyl by přípustný ani v takovém případě, že by předmětem řízení nebyla náhrada za nezákonně uskutečněný policejní zákrok, resp. opatření; to nezákonnost postupu soudu při dokazování podtrhuje: policista není za všech okolností pravdomluvný a věrohodný svědek, ale je to svědek jako každý jiný, jemuž by soud neměl imanentně a vždy – toliko v důsledku tohoto jeho zvláštního postavení – uvěřit, zejména pak v případě, že tento

policista hájí zákonnost svého vlastního postupu nebo rozhodnutí. Svědek Janda nevyověděl před soudem pravdu a soud I. stupně nedal žalobcům možnost to prokázat, protože zamítl jejich důkazní návrh ohledně listin a spisů, tvrzené operativní poznatky obsahujících.

[11] Z toho důvodu nelze shora rekapitulované skutkové zjištění, že žalobci se chystali pochod narušit, označit za správné, a protože důkazní břemeno v tomto případě stíhá žalovanou, měl soud vyjít ze zjištění, že tato skutečnost v řízení prokázána nebyla.

II.C Vadné právní posouzení věci

[12] Obvodní soud pochybil rovněž v tom, jaké právní závěry z daného, nesprávně zjištěného skutkového stavu učinil. Své úvahy vyjádřil soud I. stupně následujícím způsobem:

„Ačkoliv argumenty žalované v tom smyslu, že účastníci průvodu měli »hořlavé kostýmy«[,] jsou mírně absurdní, riziko konfrontace obou táborů je zřejmé. Jedná se princip[i]álně o stejnou situaci, jako když policie odděluje při demonstracích sympatizanty krajní pravice a krajní levice, kde je riziko vzájemného střetu bezprostřední. Fakticky by se každý účastník těchto pochodů mohl dovolávat omezení svých politických práv, když policií »nebyl připuštěn« k táboru svých ideových odpůrců. Takové opatření však má svůj smysl z hlediska udržení veřejného pořádku a zabránění násilí, a jako takový je tento postup dle názoru soudu legitimní. Obdobně pak má soud za to, že stejně tak i v daném případě za popsané situace bylo v pravomoci jednotlivých policistů vykázat dle § 43 zákona jednotlivé osoby z trasy pochodu, když riziko nepokojů a minimálně verbálního napadání bylo zřejmé, přičemž v nepřehledném davu je následné riziko škod na zdraví a majetku značné. V této souvislosti pak má soud za to, že skutečně pouhým vizuálním pohledem nebude zřejmě příliš složitým úkolem pro daného policistu rozlišit účastníky či sympatizanty pochodu homosexuální hrdosti od hloučků sympatizantů krajní pravice, obzvláště jedná-li se o větší skupinky osob, které se pohybují v blízkosti průvodu a když – jak je patrné z videí přehrávaných k důkazu – se jednalo i o osoby např. s vyholenou hlavou a tričkem s motivem dvouhlavé orlice a nápisem »KOSOVO IS SERBIA«, tedy s jistou mírou nadsázky řečeno o archetypální pravicové extremisty.“

[13] Takové úvahy jsou však v hrubém rozporu s kautelami demokratického právního státu, v němž je na úrovni norem ústavního práva garantována svoboda projevu.

[14] Pokud by měl policista právo vykázat z okolí místa konání demonstrace každého, kdo už svým vzhledem budí dojem, že s jeho konáním a s myšlenkami tam presentovanými nesouhlasí a bude proti nim, jak soud výslovně připouští, nikoli násilně, ale toliko verbálně protestovat, zajisté by se zvýšila úroveň veřejného pořádku v zemi, avšak za cenu naprostého pošlapání práva na svobodu projevu; v demokratické společnosti je konfrontace různých názorových proudů nejen běžnou, ale dokonce esenciální součástí politického života, a úkolem represivních orgánů není zajistit jednotlivým názorovým proudům možnost presentace

těchto názorů nenarušené protesty, nýbrž jejich pravomoc zasáhnout nastupuje až v případě, že by hrozilo bezprostřední ohrožení zdraví nebo života osob nebo majetku.

[15] Policie není a nesmí být orgánem preventivní názorové represe; to soud I. stupně správně shledal v případě žalobce č. 2, avšak z těžko pochopitelných důvodů rozhodl v případě odvolatelů opačně.

[16] S rozsudkem Evropského soudu pro lidská práva ze dne 29. června 2006 ve věci *Öllinger v. Rakousko* (stížnost č. 76900/01),² kterým žalobci v tomto směru argumentovali, se soud nijak nevypořádal. Proto odvolatelé pokládají za potřebné zopakovat, co Soud v tomto judikátu vyslovil (§ 44):

*“In the Court’s view, the unconditional prohibition of a counter-demonstration is a very far-reaching measure which would require particular justification, all the more so as the applicant, being a member of parliament, essentially wished to protest against the gathering of Comradeship IV and, thus, to express an opinion on an issue of public interest (see, mutatis mutandis, Jerusalem v. Austria, no. 26958/95, § 36, ECHR 2001-II).”*³

[17] Stejně tak se nalézací soud nevypořádal se žalobou citovaným rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 5. listopadu 2007, č. j. 8 As 51/2007-671,⁴ ve kterém soud uvedl:

„Moderní demokracie představuje vládu většiny při respektování práv menšin a musí být připravena i ke konfrontaci s menšinovými názory, které jsou jí v daném okamžiku nepohodlné. Jakékoliv omezení politických práv, jako např. práva shromažďovacího, je třeba posuzovat s krajní obezřetností a nesmí vést ve svých důsledcích k postupnému rozdrobení shromažďovacího institutu a vytěsnění většině nepohodlné menšiny z veřejného diskurzu [v tomto směru srov., z hlediska evropského přístupu radikální, rozhodnutí federálního Odvolacího soudu Spojených států (US Court of Appeal) pro 7. obvod ze dne 22. 5. 1978, Collin v. Smith, 578 F.2d 1197].“

[18] Závěrem lze tedy shrnout, že soud I. stupně pochybil nejen v otázce přípustnosti důkazu bez soudního příkazu opatřeným záznamem z neveřejné části internetové sociální sítě *Facebook* a v tom, že nekriticky a bez opory v jiných důkazech vzal za prokázané to, co ve své výpovědi nepravdivě uvedl svědek Janda, ale dopustil se rovněž flagrantně vadného právního posouzení věci, když pominul judikaturu jako důležitý pramen práva a v důsledku toho rozhodl způsobem, jímž aproboval nedovolený preventivní postup, kterým Policie České republiky odvolatelům zamezila legitimně vyjádřit svůj názor. Právo na vyjádření nesouhlasu

²<http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-76098>

³Podle názoru Soudu je bezpodmínečný zákaz protestního shromáždění velmi dalekosáhlým opatřením, které by vyžadovalo zvláštní zdůvodnění, tím spíše, že stěžovatel, jenž je poslancem parlamentu, chtěl v podstatě protestovat proti shromáždění členů *Comradeship IV* a tím vyjádřit názor na otázku veřejného zájmu (viz, *mutatis mutandis, Jerusalem v. Rakousko*, č. 26958/95, § 36, ECHR 2001-II).

⁴http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2007/0051_8As_-_0700067A_prevedeno.pdf

s veřejné pohoršení budícím způsobem presentace sexuálních menšin je přitom privilegovaným, ústavně garantovaným právem, jež bylo postupem policie odvolatelům upřeno, a je proto na místě přiznat jim za tuto újmu přiměřené zadostiučinění.

[19] Napadený rozsudek tak nemůže obstát jako ústavně konformní a je na místě navrhnut, aby tuto vadu odstranil soud odvolací, přičemž k takové nápravě postačují důkazy, provedené soudem nalézacím.

II.D Náklady řízení

[20] Soud I. stupně konečně výrokem IV napadeného rozsudku nesprávně přisoudil žalované právo na náhradu nákladů řízení tak, že tyto stanovil ve výši 3 300 Kč a odvolatele k jejich náhradě zavázal solidárně.

[21] Pomineme-li fakt, že běžnou praxí soudů je procesně úspěšnému státu tzv. režijní paušály nepřiznávat, nemůže obstát to, jak byly tyto náklady rozděleny mezi odvolatele. Ti v řízení vystupovali jako samostatní procesní společníci, není tudíž důvod, aby náklady řízení hradili společně a nerozdílně, a rovněž tak není důvodu, aby žalovaná, jež byla úspěšná pouze vůči sedmi žalobcům z osmi, měla obdržet tyto náklady v plné výši.

[22] Správným postupem, pokud by vůbec tyto náklady měly být žalované přisouzeny, je zavázat každého z odvolatelů k jejich náhradě ve výši jedné osminy, tzn. 413 Kč, celkem tedy žalované přiznat sedm osmin celkové částky, což odpovídá míře jejího procesního úspěchu.

III. Závěrečný návrh

Ze všech těchto důvodů je na místě návrh, aby odvolací soud napadený rozsudek v odvoláním dotčených výrocích **z m ě n i l** tak, že žalobě vůči odvolatelům vyhová a přizná jim právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

V Brně dne 1. listopadu 2017

Natálie K.

Jana P.

Michal P.

Jan R.

Tereza S.

Jiří Š.

Jana T.